
Fortellinger om psykoterapi

BOKOMTALER

Den amerikanske psykiateren Irvin D. Yaloms fortellinger fra psykoterapirommet er en blanding av skjønnlitteratur og faglitteratur og har fått en bred lesekrete. Hans siste bok *Mamma og meningen med livet* består av seks historier, hvorav fem er fortellinger om terapiforhold (reelle og oppdiktede).

Den første historien dreier seg om forfatterens oppgjør med sin (avdøde) mor i en situasjon der han er innlagt i sykehus og er minnet om dødens realitet for egen del. Hans tema er bevisstheten om døden på den ene side og strevet med mening på den andre og hvordan forholdet til våre første og viktigste andre ("mamma") synes å sette dagsorden for oss i måten vi søker å skape mening på. Dette er hans tema, samtidig som han i påfølgende historier viser hvordan dette er et tema for de pasienter han får i behandling. På den måten stiller han pasient og terapeut mye på like fot. Han synes å mene at det beste man kan oppnå i psykoterapi er å få til et autentisk møte mellom terapeut og pasient der idealet er en dialog som er åpen og oppriktig. Han stiller seg selv som terapeut til skue, sin forfengelighet, sine behov.

I flere historier viser han at det kan være uklart hvem som hjelper hvem, om det er terapeuten eller pasienten som får hjelp. I minst en av historiene går det faglige, terapeutiske og vennskapsmessige forholdet mellom de to parter over i hverandre. Grensene blir uklare. Dette beskriver han modig, og han problematiserer det til en viss grad, men på langt nær tilstrekkelig etter min mening. Som (fag)leser savner jeg en større bevissthet hos ham om terapirommet også som et symbolsk rom, ikke bare en mellommenneskelig møteplass. Yalom har et pedagogisk siktemål med sine historier. De illustrerer tankemessige poenger og "går opp" på en måte som tidvis kan gli over mot det programmatisk og sentimentale. Han skriver imidlertid ofte godt, driver fortellingene fremover i frodige beskrivelser. Han setter problemene under debatt, tar i sin egen form opp sentrale spørsmål som for eksempel hvor mye skal terapeuten si om seg selv, sine egne reaksjoner.

Det er en erfaren kliniker og humanist som skriver og som har mye på hjertet. Alt i alt er det en lettest, morsom, tankevekkende og lærerik bok. Sånn sett har han lyktes i sitt prosjekt.

Else Margrethe Berg
Psykiatrisk/psykologisk seksjon
Helsetjenesten
Universitetet i Oslo

Publisert: 10. oktober 2000. Tidsskr Nor Legeforen.
© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 4. juni 2026.